

V NÁMĚŠTI BUDE JEDINÝ A NEJMODERNĚJŠÍ SIMULÁTOR SYSTÉMU H-1 V EVROPĚ

Instalace leteckých simulátorů pro vrtulníky AH-1Z Viper a UH-1Y Venom se dostává v Závodu H-1 státního podniku LOM PRAHA v areálu 22. základny vrtulníkového letectva v Náměšti nad Oslavou do finální fáze. Podnik by tak měl dodržet plánovaný start ostrého provozu, který je naplánován na 1. července tohoto roku. V těchto dnech se provádějí dokončovací práce prvního simulátoru pro bojové stroje Viper a následně by mělo být v druhé polovině roku dodáno zařízení a dokončena instalace virtuálního trenážeru pro víceúčelové stroje Venom.

Celý objekt Simulačního centra H-1 si nedávno prohlédl ředitel státního podniku LOM PRAHA Jiří Protiva v doprovodu velitele 22. základny brigádního generála Rudolfa Straky, ředitele Závodu H-1 Milana Obra a vedoucího simulačního centra Petra Valehracha. Podle dohody s Armádou České republiky bude simulátor poskytovat až 3 000 provozních hodin za rok. Simulační centrum H-1 v Náměšti nad Oslavou má kapacitu 34 osob. Vedle dvou hal pro FTD (Flight Training Device) vrtulníků AH-1Z Viper a UH-1Y Venom jsou součástí simulačního centra také učebny pro počítačový výcvik CBT (Computer Based Training) a pracoviště pro plánování operací a vyhodnocování letové činnosti.

Ředitel Závodu H-1 Milan Obr v rámci zmíněné návštěvy simulačního centra H-1 vyzdvihl především rychlost výstavby, kdy

vedl, že stavba samotné budovy centra započala v dubnu minulého roku a ze stavebního hlediska byla hala dokončena již

v prosinci, kdy ve stejné době nový objekt navštívili také zástupci americké vládní administrativy na Initial Site Survey. Poté pro-

Nová hala simulačního centra H-1 pro vrtulníky Venom a Viper

běhly potřebné úpravy pro vlastní instalaci simulátorů a obslužného pracoviště. Na začátku února pak byl nový objekt zkolaudován. „Budovu bych rozdělil na dvě části. V první části jsou dvě velké haly. V jedné hale bude simulátor pro Viper, ve druhé bude později Venom. Ve druhé části, která je menší, jsou například dvě učebny, kancelářské zázemí a dvě místnosti pro plánování misí,“ představil objekt H-1 ředitel Obr. Centrum je podle něj zabezpečeno a provozováno v neutajovaném režimu s tím, že kdyby vznikl požadavek na budoucí vyšší režim utajení, tak je vše připraveno. První dva roky po zahájení provozu bude veškerou činnost simulátorů zajišťovat americký partner a postupně tato schopnost přejde na státní podnik LOM PRAHA.

Montáž simulátoru je náročný proces, který trvá několik měsíců, přesněji dva a půl měsíce a k tomu je potřeba připočítat zhruba 6 týdnů zkušební provozu. Přesto by se

měl ostrý start podle vedoucího simulačního centra Petra Valehracha stihnout v daném termínu, tedy od 1. července 2023. CZ DEFENCE zajímal samotný proces instalace a počet dílů, které bylo nutné ze dvou letadel C-17 americké armády vyložit. Těch je ale podle Petra Valehracha nepočítaně. „Celý tzv. dóm neboli kopule přišla ve čtyřech velkých bednách a zabírá více než dvě stě stupňů, takže jenom těchto dílů tam bylo víc než deset,“ upřesňuje vedoucí centra. Když naše redakce na konci roku 2022 navštívila budovu simulačního centra, byly zde pouze prázdné haly připraveny na instalaci simulačního zařízení. V současné době již v jedné hale stojí kopule a instalace simulátoru FTD (Flight Training Device) pro vrtulník Viper probíhá s největší přesností. Všechny panely kopule musely být přesně srovnány tak, aby byl překryv co nejdokonalější. Tým amerických techniků musel vše perfektně smontovat, další tým pak měl na starosti dokonalé stmelení veškerých spojů

a trenážer následně čekal ještě finální nátěr. A opět nešlo jen tak o ledajaký nátěr, bylo provedeno několik základních vrstev barvy až do finálního nátěru. Jakákoliv i sebepatrnější chyba by totiž ovlivnila kvalitu přenášeného obrazu simulace.

Samotný trenážer je na velmi vysoké technické úrovni. „Jde o nejmodernější model simulátoru H-1. Ještě před tím, než byl k nám dodaný, došlo k mnoha modernizacím. Bude to skutečně špička a dá se říct, že jsme první a jediní v Evropě, kteří takový typ simulátoru budou mít,“ vyzdvihuje technickou úroveň simulátoru Petr Valehrach. Trenážer funguje tak, že se na projekční kopuli promítá obraz (generovaný image generátory) ze 6 špičkových projektorů. Uprostřed projekční plochy je pak umístěn kokpit, kde sedí piloti. Za piloty se nachází malá místnost, kde je instruktor, který celou misi řídí. Je potřeba doplnit, že kokpit simulátoru naprosto odpovídá skutečnosti,

Bojovní vrtulník AH-1Z Viper Víceúčelový vrtulník UH-1Y Venom

Zleva: ředitel státního podniku LOM PRAHA Jiří Protiva, velitel 22. základny vrtulníkového letectva brig. gen. Rudolf Straka, ředitel Závodu H-1 Milan Obr

proto jsou potřeba simulátory dva. V bojovém simulátoru pro Viper budou sedět piloti za sebou, ve druhém trenážeru pro Venom pak piloti sedí vedle sebe. Zajímalo nás, do jaké míry je simulace letu realistická, včetně otřesů a pohybů kabiny. „Simulátorů je několik druhů a tohle je v podstatě fixní simulátor, který není na žádné pohyblivé plošině. Ale ukotvení kokpitu a připevnění servo motorů nasvědčují tomu, že nějaké vibrace tam budou, aby měl pilot simulovaný let co nejvěrnější. Kokpit je na vyvýšené plošině, což znamená, že piloti uvidí obraz před sebou, vedle sebe, za sebou a nad sebou. Budou v tom obrazu perfektně zanořeni a věřím, že vjem bude skutečně takový, jako by letěli ve skutečném stroji,“ říká vedoucí simulačního centra Petr Valehrach.

Podle velitele 22. základny vrtulníkového letectva brig. gen. Rudolfa Straky je umístění a zprovoznění simulátoru H-1 v prostorách letecké základny v Náměšti velkým pozitivním milníkem. „Nebudu zastírat, že naší snahou od začátku bylo, aby simulátor byl na naší základně. Máme velké zkušenosti z jiných simulátorů. Trend dnešní doby je takový, že simulační technika nahrazuje část výcviků a je velice důležitým prvkem. Je to klíčové jak z hlediska bezpečnosti, tak i přípravy na taktické operace. Komfort, že budeme mít simulátor tzv. po ruce, je k nezaplacení,“ přiblížil generál Straka, podle kterého je simulační technika směr, kterým se ubírají všechny armády. A nejde jen o to, že snižuje hlukovou zátěž pro obyvatelstvo. „Důležité je, že na těchto simulačních technologiích, které jsou věrné praktickému používání techniky, si mohou piloti dopředu nastudovat situace a taktické mise, které by se jim třeba nedařilo prakticky cvičit v pro-

středí našeho vzdušného prostoru,“ říká velitel 22. základny vrtulníkového letectva.

Generál Straka také připomněl přípravu českých pilotů i palubního personálu ve Spojených státech, která trvala sedm měsíců a dále výcvik pozemního personálu, kdy všechny přípravy směřovaly k tomu, aby plánované květnové předání prvních dvou strojů Viper proběhlo hladce. „S dodávkou prvních kusů nových vrtulníků ze Spojených států také dorazí mobilní výcvikový tým. Američtí odborníci se budou další dva roky podílet na výcviku tak, abychom byli následně schopni si výcvik vést sami i ve

spolupráci se simulačním centrem LOMu PRAHA,“ doplnil Straka.

Pro ředitele státního podniku LOM PRAHA je důležitá především spolupráce s Armádou České republiky. „Jsme u zcela nového projektu v rámci přezbrojení Armády ČR a pro LOM PRAHA, to znamená zásadní krok vpřed v transformaci podniku,“ uvedl Protiva. „Tak jak se armáda modernizuje, tak se transformuje a přeměňuje i státní podnik. Je také důležité, že došlo k propojení armády i státního podniku na jednom místě v prostoru vrtulníkové základny a kapacit, které společně sdílejí. To je i vize státního podniku LOM PRAHA do budoucna. Státní podnik je integrální součástí resortu obrany, respektive i Vzdušných sil AČR. Současně je pro podnik tento projekt také skvělou demonstrací nových schopností. Je to pro nás velká zkušenost a zároveň reference. My v simulačních technologiích, ve spolupráci s naší dceřinou společností VR Group, fungujeme dlouhodobě, a proto je pro nás tento projekt referencí i pro platformy, které bude do budoucna zavádět česká armáda do svého užívání,“ sdělil ředitel Protiva. „V rámci jednání, která vedeme s firmou Lockheed Martin, je právě i tato reference důležitá, protože na ní ukazujeme, že to dokážeme pro armádu zabezpečit a že výcvik je něco, co nám není cizí,“ dodal ředitel státního podniku LOM PRAHA Jiří Protiva.

Jan Zilvar

Foto: Michal Pivoňka, LOM PRAHA s.p.

